

DE VISIE SPORT EN BEWEGEN GEMEENTE BRUMMEN 2023

Kenmerk Z081224/D410502

DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUMMEN,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 augustus 2023 met kenmerk D410501;
Gehoord het behandeladvies van forum van 14 september 2023;
HEEFT BESLOTEN:

De visie op Sport en Bewegen gemeente Brummen 2023 vast te stellen.

Visie op Sport en Bewegen

Gemeente Brummen, 13 juli 2023

Voorwoord

Voor u ligt de Visie op Sport en Bewegen van de gemeente Brummen. Deze visie is het resultaat van het werk van velen. Aan de visie is bijgedragen door sportaanbieders (zowel verenigingen als commerciële aanbieders), door maatschappelijke instellingen (onderwijs, welzijn en zorg) en door medewerkers van de gemeente Brummen.

Deze visie geeft een beeld van de ambities op het gebied van sport en bewegen waar wij als gemeente de samenleving willen gaan stimuleren. Dit om een impuls te geven aan sport en bewegen in onze gemeente.

Door de ambities gefaseerd in te voeren kunnen wij in gezamenlijkheid kijken hoe eenieder hier zijn bijdrage in kan leveren. De mate waarin we de ambities kunnen waarmaken is afhankelijk van de mogelijkheden van de verenigingen, van de samenwerking met andere maatschappelijke organisaties en de financiële ruimte.

Sport en bewegen is belangrijk en moet voor iedereen mogelijk zijn.

Samen doen, samen sterk!

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brummen.

Wat willen we bereiken?

In de gemeente Brummen willen we dat alle inwoners kunnen meedoen aan sport- en beweegactiviteiten. Wij willen dat sport en bewegen verweven zijn in het leven van alledag. Dit om de inwoners een plezierige en gezonde vorm van vrijetijdsbesteding te bieden, maar ook omdat we met sport en bewegen andere doelen willen bereiken. Naast het stimuleren van sporten bewegen op zichzelf, willen wij met deze visie ook bereiken dat:

- Meer inwoners actief meedoen in de samenleving. Wij zien in sport en bewegen een goed middel om inwoners, die nu nog teveel aan de zijlijn staan, actief te betrekken in de samenleving en hun sociale netwerk te verbreden.
- Minder inwoners op termijn gezondheidsklachten ontwikkelen. Sport en bewegen is een effectief instrument in het kader van preventie.
- Senioren langer vitaal blijven en zelfstandig kunnen blijven wonen. Wij willen dat sport en bewegen een rol gaat spelen bij het aanbieden van gezonde en sociale activiteiten voor de groeiende groep senioren.
- De motorische vaardigheden van onze kinderen en jeugd verbeteren. We zien dat zij steeds meer tijd doorbrengen achter het beeldscherm en dat hun motorische vaardigheden daardoor achteruit gaan. Wij vinden het van belang dat de kinderen en jeugd blijven deelnemen aan (verenigings)sport

en dat de faciliteiten voor het bewegingsonderwijs op peil blijven. Dat laatste is ook een wettelijke taak van de gemeente.

Wij willen kortom dat de sport- en bewegingsdeelname van de inwoners van de gemeente Brummen stijgt en dat sport en bewegen een bredere rol krijgt in onze samenleving. Deze doelstellingen willen wij bereiken samen met onze sportverenigingen, met de scholen, met Stichting Welzijn Brummen, met stichting Sportkompas, met de zorginstellingen en met de commerciële aanbieders zoals sportscholen en fitnesscentra.

Hoe willen we dat bereiken?

Om deze doelstellingen te bereiken willen wij onze aandacht en middelen inzetten op drie speerpunten die volgens ons cruciaal zijn.

SPEERPUNT 1: VITALE VERENIGINGEN

Vitale en krachtige verenigingen zijn voor ons onmisbare partners om de doelstellingen op het gebied van sport en bewegen te bereiken. Wij willen onze verenigingen ondersteunen om vitaal te worden of te blijven, zodat zij hun belangrijke rol kunnen blijven vervullen.

SPEERPUNT 2: SPORT EN BEWEGEN ALS MIDDEL IN HET SOCIAAL DOMEIN

Wij willen sporten en bewegen inzetten als middel in het sociaal domein. Wij willen dat de verenigingen en onze maatschappelijke partners activiteiten gaan aanbieden waarin bewegen, ontmoeten, sport, welzijn en zorg worden gecombineerd. Dit alles gericht op het voorkomen van eenzaamheid, op preventie, bevordering van een gezonde leefstijl, et cetera.

SPEERPUNT 3: SPORT- EN BEWEEGINFRASTRUCTUUR

Wij willen dat er voldoende accommodaties en faciliteiten zijn om te kunnen sporten en bewegen. Daarbij zetten wij in op een goed aanbod van sportaccommodaties (binnen en buiten), maar ook op de beweegvriendelijkheid van de openbare ruimte en speelplekken.

Speerpunt 1, vitale verenigingen

DE KERN VAN HET SPEERPUNT

Verenigingen hebben op dit moment een belangrijke rol in de sport- en beweegdeelname in de gemeente Brummen. Het deel van onze inwoners dat lid is van een sportvereniging is veel hoger dan landelijk gemiddeld. Ook ten opzichte van onze buurgemeenten doen we het goed. Wij vinden het belangrijk dat deze belangrijke rol behouden blijft en liefst nog wordt uitgebreid en verbreed. Tegelijkertijd zien we dat vele verenigingen in de gemeente Brummen het op dit moment moeilijk hebben. Zij zien hun ledenaantal dalen, vinden lastig vrijwilligers en hebben moeite met de invulling van bestuurs- en kaderleden. Dit is overigens een landelijk beeld.

Wij willen onze verenigingen helpen om vitaal te worden of te blijven. Wij willen de helpende hand bieden bij organisatorische vragen en hen ondersteunen om sport en bewegen voor iedereen mogelijk te maken. Daarom willen wij onze inzet op het gebied van verenigingsondersteuning uitbreiden. Onze insteek bij verenigingsondersteuning is om échte oplossingen te bieden voor de belangrijkste problemen waar de verenigingen mee kampen. Het doel is om te komen tot zo veel mogelijk vitale verenigingen in de gemeente Brummen. Vitale verenigingen voldoen aan de volgende criteria:

- Ze zijn van substantiële betekenis en bieden een doorgaande ontwikkelingslijn voor de doelgroep die zij bedienen.
- Werken samen met andere verenigingen en met het onderwijs, welzijn, zorg en commerciële sportaanbieders, om op die manier een brede maatschappelijke functie te vervullen.
- Hebben hun 'bedrijfsvoering' op orde en zijn financieel gezond.
- Beschikken over voldoende vrijwilligers en kader.
- Bieden een veilig, gezond en positief sportklimaat.

Speerpunt 1, vitale verenigingen

De inzet is om – verenigingen die dat kunnen en willen – te ondersteunen op weg naar een vitale vereniging. Daarbij willen wij maatwerk gaan leveren. De ene vereniging is de andere niet en ook de uitgangssituatie verschilt per vereniging. In onze gesprekken die we met de verenigingen hebben gevoerd, zien we verschillen in de behoefte aan ondersteuning, naar de grootte van vereniging en het al dan niet hebben van een eigen accommodatie.

Sterk samengevat:

- Verenigingen met een eigen accommodatie, zoals de voetbal- of tennisverenigingen: De uitgangssituatie van deze verenigingen is over het algemeen beter dan die van de kleinere verenigingen zonder eigen accommodatie. Binnen deze groep verenigingen is er (grote) bereidheid om een brede functie te vervullen, samenwerkingen aan te gaan en zich te ontwikkelen tot 'open club'. De behoefte aan ondersteuning is vooral gericht op de ontwikkeling van nieuwe activiteiten, het helpen optuigen van samenwerkingen (zowel inhoudelijk als op het gebied van accommodatie) en blijvende ondersteuning bij de invulling van bestuurs- en kaderleden.
- Kleinere verenigingen, doorgaans zonder eigen accommodatie: Deze groep verenigingen heeft vooral behoefte aan hulp bij het vinden en behouden van vrijwilligers, stimuleringsactiviteiten om nieuwe leden te vinden en praktische samenwerking. Een deel van deze verenigingen staat open voor verbreding van de functie, zij het stapsgewijs en startend met het onderwijs.

Daarbij geldt nadrukkelijk dat de ondersteuning en het traject naar vitale verenigingen geen verplichtend karakter hebben. We zetten in op verenigingen die deze ondersteuning en ontwikkeling willen doormaken. Verenigingen die dat (nu) niet willen worden daartoe niet verplicht en blijven in onze ogen net zo waardevol als nu.

WAT KUNNEN WE VERBETEREN?

Vrijwilligers en kader

Op dit moment zijn er weinig verenigingsleden die zich willen inzetten als vrijwilliger of bestuurslid. Dat probleem speelt overigens niet alleen binnen de gemeente Brummen, maar is een landelijke ontwikkeling.

Het is niet realistisch om te veronderstellen dat dit aantal de komende jaren gaat toenemen. We zetten erop in om op zijn minst het aantal vrijwilligers op peil te houden, maar daarnaast ook op het verminderen van de afhankelijkheid van de verenigingen van 'bevlogen enkelingen'. Naast de ontwikkeling van vrijwilligersbeleid willen wij meedenken over bijvoorbeeld samenwerkingsvormen. Dit om de organisatie en bedrijfsvoering te verbeteren en vrijwilligers te kunnen ontlasten.

De ondersteuning die wij beogen leidt tot een lagere behoefte aan vrijwilligers en kader, door samenwerking, gezamenlijk uitbesteden, gezamenlijke programma coördinatie en samenwerken met professionele instellingen voor onderwijs, welzijn en zorg en het commerciële aanbod (bijvoorbeeld de inzet van cliënten van zorginstellingen bij het beheer, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt).

Daarnaast verwachten wij behoud van de bestaande vrijwilligers door de verenigingen te ondersteunen bij het vrijwilligersbeleid.

Maatschappelijke functie

De te verwachten daling van het aantal leden (door de vergrijzing en ontgroening) op te vangen door een sterkere functie voor en deelname door andere doelgroepen.

Speerpunt 1, vitale verenigingen

RANDVOORWAARDEN

Om dit speerpunt goed te kunnen uitvoeren is het nodig dat wij de capaciteit aan verenigingsondersteuning gaan uitbreiden. Het is ook nodig om voldoende accommodaties en sportieve omgevingen te hebben (zie speerpunt 3).

Speerpunt 2, sport en bewegen in het sociaal domein

DE KERN VAN HET SPEERPUNT

Sport en bewegen vervullen op dit moment al een stevige maatschappelijke functie in de gemeente Brummen. De helft van de inwoners sport en beweegt voldoende en relatief veel inwoners zijn lid van een sportvereniging. Bovendien zetten gemeente, Stichting Welzijn Brummen en Stichting Sportkompas op dit moment in op bijvoorbeeld sport- en beweegstimulering van senioren en inwoners met een beperking. Ook heeft de gemeente een inmiddels verbeterde minimaregeling die inwoners met een smalle beurs in staat stelt om bijvoorbeeld lid te worden van een sportvereniging.

Dit neemt niet weg dat het beter kan in de gemeente Brummen. We zetten erop in dat sport en bewegen breder ingezet kan worden om de doelen in het sociaal domein te bereiken. Daarbij zullen wij ons vooral richten op:

- De groeiende groep senioren: We willen dat onze oudere inwoners zo lang mogelijk vitaal en zelfredzaam blijven. Sporten bewegen kan een belangrijke bijdrage leveren voor deze groep inwoners (sociale contacten, tegengaan van vereenzaming, gezonde leefstijl, motoriek op peil houden, valpreventie, etc.). Met speerpunt 2 gaan we dit concreet maken door het aanbieden van arrangementen op het gebied van bewegen, ontmoeten, welzijn en zorg voor deze inwoners.
- Inwoners met een beperking: Ook voor deze groep inwoners willen we een functie vervullen. Deze inwoners willen wij ook betrekken bij het beheer van de accommodaties (arbeidsmatige dagbesteding) en natuurlijk bewegen.

Speerpunt 2, sport en bewegen in het sociaal domein

DE KERN VAN HET SPEERPUNT

- Inwoners met een 'smalle beurs': Wij willen dat het sport- en beweegaanbod toegankelijk blijft voor deze doelgroep en inzetten op sportstimuleringsprogramma's.
- De jeugd: Ook in de gemeente Brummen haakt jeugd af bij het verenigingsleven om vervolgens niet of te weinig te bewegen. We willen inzetten op behoud van deze groep voor verenigingen, maar ook aandacht te hebben voor sporten bewegen in de buitenruimte.
- De (jong) volwassenen met opgroeiende kinderen: Op en rond de sportparken, in de buitenruimte en in samenwerking met het commerciële aanbod willen we inzetten op een toename van de sport- en beweegdeelname onder deze groep.

Vanzelfsprekend willen we de hoge sport- en beweegdeelname onder kinderen en jonge jeugd behouden en dat de scholen kwalitatief goed bewegingsonderwijs blijven aanbieden.

Achterliggende doelstellingen van al deze ambities zijn het voorkomen van gezondheidsachterstanden, het bevorderen van sociale samenhang, het tegengaan van vereenzaming en participatie door iedereen.

Speerpunt 2, sport en bewegen in het sociaal domein

WAT KUNNEN WE VERBETEREN?

Met het tweede speerpunt richten we ons, met toegesneden activiteiten en arrangementen, op de inwoners die nu nog te weinig de weg naar het beweegaanbod weten te vinden. Die arrangementen zijn bijvoorbeeld combinaties van bewegen en ontmoeten, samenwerking met de supermarkt, de Rijke schooldag om gelijke kansen te creëren, et cetera.

We maken daarmee serieus werk van preventie, van het vitaal houden van de groeiende groep senioren en sport en bewegen binnen de groep inwoners met een laag inkomen. Ook breiden de we functie van de verenigingen uit, waardoor de te verwachten daling van het aantal leden kan worden opgevangen met andere deelnemers of lidmaatschapsvormen.

RANDVOORWAARDEN

Versterking van de rol van sport en bewegen in het sociaal domein kan niet zonder:

- Vitale verenigingen: Het vorige speerpunt is daarop gericht, maar zonder voldoende vitale verenigingen kunnen zij hun rol in het sociaal domein onvoldoende waarmaken. Daarbij geldt dat de grote verenigingen met een eigen accommodatie deze rol nu al kunnen vervullen. Voor kleinere verenigingen geldt dat deze rol stapsgewijs kan worden uitgebreid.
- Programma coördinatie: Er zijn professionals nodig die:
 - De samenwerking tussen verenigingen, cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en het commerciële aanbod optuigen.
 - Vanuit die samenwerking nieuwe activiteiten en arrangementen ontwikkelen en (laten) uitvoeren en/of deelnemen aan landelijke programma's (bijvoorbeeld Sjors Sportief).
 - De activiteiten en arrangementen bijstellen en verbeteren.

Het is niet realistisch om te denken dat de programma coördinatie door vrijwilligers kan worden uitgevoerd. Programma coördinatie willen wij handen en voeten geven door bijvoorbeeld het slim inzetten van professionele ondersteuning in het sociaal domein. Zij werken op basis van een duidelijke opdracht van de gemeente Brummen, domein overstijgend aan de nieuwe arrangementen.

Naast de Programmacoördinatie is het nodig dat verenigingen en andere partijen, die deelnemen aan deze nieuwe activiteiten en arrangementen, ook in financiële zin worden gestimuleerd om mee te doen. Dat kan door inkomsten te verwerven uit de verhuur van de verenigingsaccommodatie, maar ook door een doelsubsidie.

Speerpunt 3: Sport- en beweeginfrastructuur

DE KERN VAN HET SPEERPUNT

Om de doelen te bereiken is het ook nodig dat accommodaties en de buitenruimte voldoende mogelijkheden bieden voor uiteenlopende vormen van sporten en bewegen. Dit speerpunt heeft meerdere dimensies:

Onze sportaccommodaties

We willen inzetten op multifunctioneel gebruik van onze accommodaties. Ook willen we de kansen benutten die onze geclusterde accommodaties bieden. Binnen de gemeente Brummen zijn enkele locaties aanwezig waar verschillende vormen van sport, maar ook andere functies, in elkaar onmiddellijke nabijheid zijn gevestigd. Wij zien dat op die locaties de verschillende onderdelen nog teveel op zichzelf functioneren.

Onze inzet is om op die locaties de samenwerking tussen de gebruikers te versterken en de accommodaties, indien mogelijk, ook open te stellen voor recreanten/ongeorganiseerde sporters.

Daarmee willen wij de ontwikkeling naar open clubs en sportieve omgevingen in gang zetten. Er zijn meerdere locaties in de gemeente die zich daarvoor lenen:

- Rhienderoord, een accommodatie met een sporthal, zwembad, voetbal, beachveld en fitness.
- De sportparken in de kernen Eerbeek en Hall.
- Rondom sporthal De Bhoel in Eerbeek ligt een CruifCourt. De hal en de omgeving huisvesten een groot aantal verenigingen.
- Rondom het schooltje in Leuvenheim bestaan ook mogelijkheden.
- Dorpsveld in Empe.

Speerpunt 3: Sport- en beweeginfrastructuur

Beweegvriendelijke buitenruimte

Steeds meer inwoners sporten en bewegen in de buitenruimte. (Sportief) wandelen, hardlopen, fietsen, mountainbiken, wielrennen of groepslessen in de buitenruimte (bootcamp) worden steeds populairder. Binnen de groep jongeren zien we een toenemende populariteit van bijvoorbeeld calisthenics en skaten. Een beweegvriendelijke buitenruimte is van belang om deze groeiende vormen van sport en bewegen te faciliteren.

In de Omgevingsvisie van de gemeente Brummen zal sport en bewegen in de buitenruimte te sterk naar voren komen. Die inzet zetten we voort. Bij ruimtelijke ontwikkelingen en onderhoud aan paden en wegen, willen wij actief aandacht geven aan de beweegvriendelijkheid van de buitenruimte.

Dit veronderstelt ook speelplekken, beweegtuinen, beweegvriendelijke schoolpleinen en enkele voorzieningen voor jongeren en voor recreanten op of rond de geclusterde voorzieningen (Rhienderoord, De Bhoele, de sportparken).

WAT KUNNEN WE VERBETEREN?

Met de inzet op accommodaties en buitenruimte bieden we de mogelijkheden voor:

- Samenwerking tussen verenigingen, cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en de commerciële sportaanbieders om de brede maatschappelijke functie te kunnen waarmaken en samen sterker te staan.
- Ruime mogelijkheden voor de ongeorganiseerde sporter/recreant op en rond de accommodaties en in de buitenruimte.

Op weg naar een uitvoeringsplan

Nadat deze visie is vastgesteld door de gemeenteraad zullen wij een uitvoeringsplan opstellen dat in kwartaal 4 van dit jaar gereed komt. In dat uitvoeringsplan beschrijven we concreet onze inzet voor verenigingsondersteuning. Het uitvoeringsplan bevat ook de stapsgewijze verbreding van de functie van sporten en bewegen in het Sociaal Domein.

Dit besluit is genomen tijdens de openbare raadsvergadering van 21 september 2023.

De raad van de gemeente Brummen,

De griffier, D.D. Balduk

De Burgemeester (voorzitter), A.J. van Hedel